

**Рейтинговий звіт DNSA 008-004\_short**  
**Звіт про рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання**  
**(оновлення)**

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Донецької міської ради
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	відсоткові облигації на пред'явника
Номинальний обсяг емісії:	• серії С – 50 000 000 грн. на загальну суму: 50 000 000 грн.
Номинальна вартість однієї облигації:	• серії С - 1000 грн.
Кількість облигацій:	• серії С – 50 000 штук  загальна кількість: 50 000 штук
Відсоткова ставка:	• серії С – 12% річних
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облигацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облигацій по 05.09.2011 р.
Термін розміщення:	• серії С – з 11.09.2006 р. до 12.09.2006 р.
Термін погашення:	• серії С – з 05.09.2011 р. до 05.09.2011 р.
Рейтингова дія:	оновлення
Кредитний рейтинг:	<b>uaAA</b>
Прогноз:	стабільний
Дата визначення:	10.08.2006 р.
Дата оновлення:	13.12.2007 р.
Результат оновлення:	підвищення

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

## Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Кредитний рейтинг міста Донецька ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє. Крім того, у ході рейтингової оцінки висвітлюється інформація щодо існуючої системи управління, а також політичної ситуації в регіоні та взаємодії різних гілок влади.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

### Історія кредитного рейтингу

Дата	06.05.2004	31.03.2005	27.06.2006	12.12.2006	21.08.2007	13.12.2007
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB+	uaA-	uaA-	uaA	uaAA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	позитивний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підвищення	підтвердження	підвищення	підвищення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

### **Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Донецької міської ради підтримується:**

- високим рівнем ліквідності бюджету міста за загальним фондом: станом на 01.10.2007 р. залишки бюджетних коштів із врахуванням коштів, розміщених на депозит, становлять 13,2% фактичного обсягу видаткової частини загального фонду бюджету міста за січень-вересень 2007 року;
- низьким рівнем прямого боргу Донецької міської ради станом на 01.10.2007 р.: пряме боргове навантаження складає 7,3% уточненого плану доходної частини бюджету міста на 2007 рік без врахування трансфертів;
- збереженням у січні-вересні 2007 року високих темпів зростання обсягу фактичних надходжень загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів (153,1% до показника у відповідному попередньому бюджетному періоді);
- високим рівнем виконання річного плану доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів за результатами січня-вересня 2007 року: 81,9% річних показників за загальним та 95,1% за спеціальним фондами;
- зростанням основних економічних показників міста протягом січня-вересня 2007 року: обсягу реалізації промислової продукції на 30,2% до 14,6 млрд. гривень, інвестицій в основний капітал на 15,0% до 3,5 млрд. гривень, обсягу роздрібного товарообороту на 36,7% – до 5,4 млрд. гривень. У розрахунку на одного мешканця ці показники перевищують середні по країні у 1,6 рази, 1,6 рази та 2,1 рази, відповідно;
- покращенням протягом січня-вересня 2007 року, основних показників соціального розвитку міста: збільшенням середньооблікової чисельності працюючих (без врахування малого бізнесу) на 2,6% до 348,6 тис. осіб, що становить 34,9% загальної чисельності наявного населення міста; зростанням рівня середньомісячної заробітної плати на 24,6% до 1 587,0 гривень, що перевищує загальноукраїнський показник у 1,2 рази; збереженням низького рівня зареєстрованого безробіття.

### **Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Донецької міської ради обмежується:**

- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

## Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися впродовж січня-вересня 2007 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Донецька, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Донецької міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

### Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2004-2006 рр. та січня-вересня 2007 року наведено у таблиці:

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Донецька протягом 2004-2006 рр. та січня-вересня 2007 року<sup>1</sup>

Назва показника	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Січень-вересень 2007 року	Темп зростання у січні-вересні 2007 р. до січня-вересня 2006 р., %
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	1 016,7	1 010,1	1 004,8	998,4	99,4 <sup>2</sup>
Рівень зареєстрованого безробіття, %	0,8	0,7	0,7	н/д	н/д
Середньомісячна заробітна плата, грн.	727,3	1 007,5	1 273,9	1 587,0	124,6 <sup>3</sup>
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	19,4	15,6	10,8	14,5	134,3 <sup>4</sup>
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	21 195,7	15 307,9	16 016,1	14 621,4	130,2
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	140,3	72,8	105,8	112,8	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	2 380,6	3 065,9	4 294,4	3 528,1	115,0
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	318,0	339,9	436,9	505,5 <sup>5</sup>	115,7 <sup>6</sup>
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	3 429,5	2 772,4	2 999,0	2 008,8 <sup>7</sup>	169,1 <sup>8</sup>
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	75,5	110,9	179,6	108,0	85,4
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	2 748,4	4 037,8	5 604,3	5 441,0	136,7

Джерело: Виконавчий комітет Донецької міської ради

<sup>1</sup> Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

<sup>2</sup> Темп зростання до показника станом на 01.01.2007 р.

<sup>3</sup> Темп зростання до середнього показника у 2006 році

<sup>4</sup> Темп зростання до показника станом на 01.01.2007 р.

<sup>5</sup> Дані станом на 01.07.2007 р.

<sup>6</sup> Темп зростання до показника станом на 01.01.2007 р.

<sup>7</sup> Дані за січень-червень 2007 року

<sup>8</sup> Темп зростання до показника у січні-червні 2006 року

## Населення, трудові ресурси та заробітна плата

Чисельність наявного населення міста Донецька протягом січня-вересня 2007 року зменшилась на 6,4 тис. осіб та дорівнювала станом на 01.10.2007 р. 998,4 тис. осіб. Середня чисельність наявного населення в аналізованому періоді становила 1 001,3 тис. осіб. У місті зберігається тенденція до зменшення кількості населення за рахунок від'ємного природного приросту, яка була сформована в попередні роки. Крім того, протягом аналізованого періоду показник механічного приросту теж набуває негативного значення, що спостерігалось і в січні-вересні 2006 року, проте за результатами 2006 року чисельність прибулих перевищила кількість мешканців, які офіційно виїхали з міста.

Протягом січня-вересня 2007 року, як і у попередніх періодах, у м. Донецьку зберігається стабільно високий попит на трудові ресурси, насамперед на працівників робочих спеціальностей, внаслідок чого відбувається зростання середньооблікової чисельності зайнятого населення (без врахування малого бізнесу), а показник зареєстрованого безробіття перебуває на нижчому за середній показник по країні рівні. Зростання чисельності зайнятого населення у м. Донецьку відбувається, переважно, за рахунок створення нових робочих місць у сферах: будівництво, державне управління, металургія та оброблення металу, фінансова діяльність та оптова і роздрібна торгівля.

Зростання рівня оплати праці у м. Донецьку у січні-вересні 2007 року відбувається випереджаючими, ніж по країні в цілому, темпами, та середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника міста (1 587,0 гривень), як і у попередніх періодах, перевищує відповідний загальнодержавний показник (1 288,0 гривень). Найвищий рівень оплати праці припадає на галузі: «Фінансова діяльність», «Колективні, громадські та особисті послуги» та «Металургія і оброблення металу».

Необхідно відмітити щорічне зменшення питомої ваги таких галузей як «Промисловість» та «Транспорт у загальному фонді оплати праці міста протягом 2005-2006 рр. та січня-вересня 2007 року за одночасного зростання питомої ваги таких видів економічної діяльності як: «Операції з нерухомістю та послуги юридичним особам», «Оптова та роздрібна торгівля», «Будівництво». Враховуючи той факт, що податок доходів з фізичних осіб формує близько 80% загального фонду бюджету міста, слід відмітити подальшу диверсифікацію джерел наповнення місцевого бюджету та зменшення залежності від діяльності окремих галузей промислового комплексу міста.

Зростає протягом січня-вересня 2007 року, проте залишається на помірному рівні, рівень заборгованості підприємств міста за виплатою заробітної плати. А саме, заборгованість за виплатою заробітної плати станом на 01.10.2007 р. дорівнює 14,5 млн. гривень, або 2,6% середньомісячного фонду оплати праці підприємств м. Донецька у січні-вересні 2007 року. Основна сума заборгованості за виплатою заробітної плати припадає на підприємства, зайняті у промисловому комплексі міста.

## Промисловий комплекс міста

Провідною галуззю економіки м. Донецька є промисловість. Підприємства промислового комплексу визначають економічний профіль міста, є найбільшими роботодавцями регіону та формують вагомую частину податкових та неподаткових надходжень до бюджету міста та бюджетів інших рівнів. Протягом січня-вересня 2007 року підприємствами промислового комплексу м. Донецька було реалізовано промислової продукції на 14,6 млрд. гривень, що на 30,2% більше за показник у відповідному періоді 2006 року, та у розрахунку на одного мешканця вище за середній показник по країні на 59,9%.

Найбільшу питому вагу за обсягами реалізації промислової продукції займає металургія та обробка металу, машинобудування, харчова промисловість, виробництво енергії, газу та води та видобувна (вугільна) промисловість. Протягом аналізованого періоду у структурі промислового комплексу міста за обсягами реалізації промислової продукції відбулися певні зміни, а саме зростають обсяги реалізації та, відповідно, питома вага реалізованої промислової продукції галузей «Металургія та обробка металу» та «Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки», у загальному обсязі продукції, реалізованої підприємствами міста протягом аналізованого періоду.

Робота промислового комплексу міста у січні-вересні 2007 році характеризується приростом обсягів промислового виробництва на 12,8% до відповідного періоду у 2006 році. За результатами аналізованого періоду приріст промислового виробництва спостерігався за переважною кількістю основних галузей промислового комплексу міста. Знизили обсяги промислового виробництва підприємства вугільної промисловості, виробництва коксу та продуктів нафтопереробки та оброблення деревини та виробництва виробів з деревини.

Загалом промисловими підприємствами міста за січень-серпень 2007 року було отримано позитивний фінансовий результат, сума якого зросла на 360,7 млн. гривень або в 1,4 рази до відповідного періоду минулого року.

## Транспорт

Транспортне обслуговування господарського комплексу та населення міста і регіону здійснюється автомобільним транспортом та електротранспортом. Перевезення пасажирів електротранспортом та автобусним транспортом відноситься до сфери компетенції ККП ДГС «Донелектроавтотранс». На сьогодні електротранспорт, як і в попередні періоди, має значну питому вагу у структурі пасажирських перевезень м. Донецька, хоча у січні-вересні 2007 року чисельність пасажирів, перевезених електротранспортом, скоротилася на 6,1%, порівняно із відповідним періодом 2006 року.

У 2007 році подовжено реалізацію Програми розвитку міського електротранспорту на 2006-2015 рр., схваленої Кабінетом Міністрів України, до бюджету міста. Зокрема, уточненим планом на 2007 рік було передбачено надходження коштів субвенції з Державного бюджету на оновлення рухомого складу громадського електротранспорту в

сумі 14 173,0 тис. гривень, з яких фактично надійшло у січні-серпні 2007 року 4 745,7 тис. гривень. Крім того, з метою подовження будівництва Донецького метрополітену було передбачено надходження субвенції з Держаного бюджету обсягом 67 200,0 тис. гривень, з яких станом на 01.10.2007 р. надійшло 34 500,0 тис. гривень.

## Інвестиції в основний капітал

Протягом 2003-2006 рр. обсяг капіталовкладень в економіку міста постійно зростає. Ця позитивна тенденція збереглася і у січні-вересні 2007 року. Зокрема, обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Донецька у січні-вересні 2007 році збільшився, порівняно з показником у відповідному періоді 2006 року, на 15,0%. У розрахунку на одного мешканця обсяг інвестицій в основний капітал, як і в попередніх періодах, перевищує середній показник по країні в цілому.

Капіталовкладення у здійснення будівельних робіт у січні-вересні 2007 року зросли на 40,4% порівняно з відповідним періодом 2006 року, та їхня питома вага у загальному обсязі інвестицій в основний капітал становила 53,1%. Протягом аналізованого періоду за рахунок усіх джерел фінансування у м. Донецьку в експлуатацію введено 108,0 тис. кв. м житла, що на 14,6% менше загального обсягу площі житла, введеного у січні-вересні 2006 року, та у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення на 18,1% менше за середній показник по країні в цілому.

## Іноземні інвестиції

Інвестиційна активність підприємств міста характеризується достатньо високими показниками участі іноземного капіталу у їхньому розвитку, не дивлячись на суттєве зниження інвестиційної активності підприємств міста у 2005 році після набрання чинності змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік», що суттєво змінили умови господарювання для суб'єктів підприємницької діяльності у ВЕЗ і ТПР. У I півріччі 2007 року, як і у 2006 році, спостерігається прискорення темпів зростання обсягів прямих іноземних інвестицій, що залучаються підприємствами м. Донецька. З початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 505,5 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця на 2,7% більше за середній показник по країні.

Прямі іноземні інвестиції надійшли з 43 країн світу, у тому числі найбільші обсяги надійшли з: Кіпру (42,5% загального обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених станом на 01.07.2007 року), Сполученого королівства (13,7%), США (12,9%), Австрії (12,0%) та Британських Віргінських Островів (8,7%).

Основним напрямом інвестування (47,3% загального обсягу залучених прямих іноземних інвестицій) залишається промисловість, що зумовлено наявністю потужного промислового комплексу, підприємства якого залучають інвестиційні ресурси на розвиток та модернізацію виробництва. Значні обсяги прямих іноземних інвестицій надійшли також у будівництво, підприємства оптової та роздрібною торгівлі, фінансову сферу, операції з нерухомістю. здавання у найм та послуги юридичним особам.

## Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

Розвиток промислового комплексу міста, передусім експортноорієнтованих галузей, зумовив значну зовнішньоекономічну активність підприємств міста про що свідчить вищий за середній по країні показник зовнішньоторговельного товарообороту у розрахунку на 1 мешканця у 2002-2006 рр. та січні-червні 2007 року.

Протягом січня-червня 2007 року обсяг зовнішнього товарообороту, порівняно із показником у відповідному попередньому періоді, зростає переважно за рахунок імпортової складової. Через перевищення в аналізованому періоді темпів зростання імпорту підприємствами міста над темпами зростання експорту, сальдо зовнішньоторговельного товарообороту, хоча й зберігає позитивне значення, але зменшується на 30,5%, проти показника у січні-червні 2006 року. До найбільших підприємств, що беруть участь у зовнішньоторговельних відносинах, належать підприємства основних галузей промисловості (металургії та обробки металу, машинобудування, харчової промисловості).

## Торгівля і громадське харчування

Зростанню попиту на споживчі товари у м. Донецьку сприяє збільшення доходів населення, зростання чисельності зайнятого населення, а також підвищення вимог покупця до торговельної мережі, яке відображується збільшенням питомої ваги організованих місць торгівлі. У січні-вересні 2007 року, як і у попередніх періодах, зберігається тенденція щодо розширення торгової мережі в місті та, відповідно, збільшення обсягу роздрібного товарообороту, що обліковується, до 5 441,0 млн. гривень, що у розрахунку на 1 мешканця у 2,1 рази вище за відповідний середній показник по країні в цілому.

Протягом січня-вересня 2007 року до бюджету міста за рахунок видачі дозволів на право розміщення об'єктів торгівлі та ресторанного господарства та від ринкового збору надійшло 8,1 млн. гривень, що, внаслідок зменшення надходжень збору за розміщення об'єктів торгівлі, на 5,8% менше за відповідний показник у січні-вересні 2006 році, та становить 0,9% доходної частини бюджету міста у відповідному періоді без урахування трансфертів.

## Житлово-комунальне господарство міста

У 2007 році, як і протягом попередніх періодів, у м. Донецьку залишаються актуальними проблеми високого рівня зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення, а також необхідності поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста, шляхом впровадження економічно-обґрунтованих тарифів на житлові та комунальні послуги.



Підвищення тарифів відповідно до рішень Донецької міської ради у 2006 році дозволило збільшити рівень покриття тарифами собівартості послуг ДКП «Донецькміськводоканал», КП «Тепломережа», ККП «Донецькміськтепломережа» та житлових підприємств. Проте постійне підвищення мінімальної заробітної плати, зростання ціни на паливно-енергетичні ресурси та матеріали призводить до необхідності перегляду тарифів на комунальні послуги до рівня, що відшкодовує собівартість їх надання. Протягом 9 місяців 2007 року тарифи на послуги теплопостачання, гарячого водопостачання, водопостачання та водовідведення не змінювалися.

Протягом січня-вересня 2007 року відбулося зростання простроченої заборгованості населення м. Донецька за спожиті житлово-комунальні послуги (без урахування заборгованості за газ) на 43,4%, передусім внаслідок переходу поточної заборгованості до категорії прострочених боргів. Понад 50,0% загального обсягу простроченої заборгованості населення сформовано заборгованістю перед ВАТ «Донецькобленерго» за спожиту електроенергію.

## Комунальна власність міста

Донецька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, до яких належать: рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів та інші кошти, земля та природні ресурси, комунальні підприємства, частки власності у майні приватизованих підприємств, житловий фонд та нежитлові приміщення, інше комунальне майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Враховуючи зростаючий інтерес зі сторони суб'єктів підприємницької діяльності до викупу земель несільськогосподарського призначення для здійснення підприємницької діяльності, доходи від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення у 2007 році заплановані в обсязі 131,8% фактичних надходжень у 2006 році. Протягом січня-вересня 2007 року аукціони з продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення не проводились та землі реалізуються лише шляхом викупу орендарями нерухомого майна, що розташоване на ділянках, внаслідок чого фактичні надходження становили 66,3% планових річних показників. в аналізованому періоді.

У 2007 році з метою зростання надходжень до загального фонду бюджету міста подовжено перехід підприємств, які на сьогодні сплачують земельний податок, на орендні відносини. Майже половину надходжень орендної плати за землю становлять платежі промислових підприємств, проте з метою, забезпечення умов для подальшого ефективного розвитку промислового комплексу ставки орендної плати промислових підприємств не збільшувались.

Протягом 2006 року було приватизовано шляхом викупу 154 об'єкти комунальної власності, внаслідок чого до бюджету міста фактично надійшло 36,8 млн. гривень (26,1 млн. гривень за 2006 рік в цілому). Аукціони з продажу майна в аналізованому

періоді не проводились та приватизація здійснювалась лише шляхом викупу орендарями нерухомого майна.

Важливим джерелом надходжень до бюджету міста є, також, надходження від надання цілісних майнових комплексів та іншого комунального майна в оренду. Протягом січня-вересня 2007 року було додатково надано в оренду 313,0 приміщень комунальної власності (надходження у січні вересні 2007 року перевищили показник у січні-вересні 2006 року на 11,3%), проте значна частина вибула у зв'язку із приватизацією.

## Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Донецька, бюджет було представлено у форматі бюджетного балансу в таблиці:

Бюджет м. Донецька протягом 2005-2006 рр. та січня-вересня 2007 року у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 р., Загальний фонд	2005 р., Спеціаль- ний фонд	2005 р., Разом	2006 р., Загальний фонд	2006 р., Спеціаль- ний фонд	2006 р., Разом	Січень- вересень 2007 р., Загальний фонд	Січень- вересень 2007 р., Спеціаль- ний фонд	Січень- вересень 2007 р., Разом
<b>Операційні надходження, всього</b>	<b>836 577,4</b>	<b>123 723,0</b>	<b>960 300,4</b>	<b>1 069 147,3</b>	<b>313 849,9</b>	<b>1 382 997,1</b>	<b>1 213 508,3</b>	<b>77 746,5</b>	<b>1 291 254,8</b>
<b>Операційні видатки, всього</b>	<b>747 793,5</b>	<b>107 971,9</b>	<b>855 765,4</b>	<b>978 922,1</b>	<b>286 842,4</b>	<b>1 265 764,5</b>	<b>939 270,7</b>	<b>51 225,3</b>	<b>990 496,0</b>
<b>Операційний баланс</b>	<b>88 783,9</b>	<b>15 751,1</b>	<b>104 535,0</b>	<b>90 225,2</b>	<b>27 007,4</b>	<b>117 232,6</b>	<b>274 237,6</b>	<b>26 521,2</b>	<b>300 758,8</b>
Фінансовий дохід	1 018,2	29,4	1 047,6	1 338,2	91,1	1 429,3	6 238,2	81,8	6 320,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	4 146,1	0,0	4 146,1	9 590,2	0,0	9 590,2	10 536,8	0,0	10 536,8
<b>Фінансовий баланс</b>	<b>-3 127,9</b>	<b>29,4</b>	<b>-3 098,5</b>	<b>-8 252,0</b>	<b>91,1</b>	<b>-8 160,8</b>	<b>-4 298,6</b>	<b>81,8</b>	<b>-4 216,8</b>
<b>Поточний баланс</b>	<b>85 656,0</b>	<b>15 780,5</b>	<b>101 436,5</b>	<b>81 973,2</b>	<b>27 098,6</b>	<b>109 071,8</b>	<b>269 939,0</b>	<b>26 603,0</b>	<b>296 542,0</b>
<b>Капітальні надходження, всього</b>	<b>0,0</b>	<b>38 872,4</b>	<b>38 872,4</b>	<b>6 000,0</b>	<b>91 528,9</b>	<b>97 528,9</b>	<b>8 100,1</b>	<b>167 420,7</b>	<b>175 520,9</b>
<b>Капітальні видатки, всього</b>	<b>72 055,2</b>	<b>104 312,8</b>	<b>176 368,0</b>	<b>104 963,6</b>	<b>151 556,5</b>	<b>256 520,1</b>	<b>160 345,7</b>	<b>168 724,4</b>	<b>329 070,1</b>
<b>Капітальний баланс</b>	<b>-72 055,2</b>	<b>-65 440,4</b>	<b>-137 495,6</b>	<b>-98 963,6</b>	<b>-60 027,6</b>	<b>-158 991,2</b>	<b>-152 245,5</b>	<b>-1 303,7</b>	<b>-153 549,2</b>
<b>Баланс після капітальних видатків</b>	<b>13 600,8</b>	<b>-49 659,9</b>	<b>-36 059,1</b>	<b>-16 990,3</b>	<b>-32 929,1</b>	<b>-49 919,4</b>	<b>117 693,5</b>	<b>25 299,3</b>	<b>142 992,8</b>
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення	1 440,0	-0,3	1 439,7	1 500,0	0,3	1 500,3	2 325,0	-19,1	2 305,9
<b>Профіцит/дефіцит</b>	<b>12 160,8</b>	<b>-49 659,6</b>	<b>-37 498,8</b>	<b>-18 490,3</b>	<b>-32 929,4</b>	<b>-51 419,7</b>	<b>115 368,5</b>	<b>25 318,5</b>	<b>140 686,9</b>
<b>Фінансування</b>	<b>-12 160,8</b>	<b>49 659,6</b>	<b>37 498,8</b>	<b>18 490,3</b>	<b>32 929,3</b>	<b>51 419,6</b>	<b>-115 368,5</b>	<b>-25 318,5</b>	<b>-140 687,0</b>
<b>БАЛАНС</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,1</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

Джерело: Фінансове управління Донецької міської ради

Виходячи з даних, наведених вище, за результатами виконання бюджету у січні-вересні 2007 року місто, як і в попередніх бюджетних періодах, зберігає позитивний операційний баланс бюджету. Необхідно відмітити, що сальдо операційного балансу бюджету міста Донецька протягом 2004-2006 рр. має сталу тенденцію до збільшення (Додаток до рейтингового звіту №3). При цьому зміни у 2004 році нормативно-правової бази, яка регулює види та обсяги надходжень до місцевих бюджетів, суттєво не вплинули на щорічні темпи зростання обсягів доходної частини бюджету міста. Таким чином, бюджет м. Донецька протягом 2004-2007 рр. продовжує перераховувати до

Державного бюджету кошти в обсязі перевищення за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету.

За результатами січня-вересня 2007 року, сальдо операційного балансу, порівняно із відповідним показником у січні-вересні 2006 році, збільшилось майже у 3,5 рази до 300 758,8 тис. гривень, або 256,5% річного показника у 2006 році.

Через нерівномірні темпи обсягів виконання видаткової частини загального фонду зведеного бюджету м. Донецька протягом січня-вересня 2007 року мали місце тимчасові касові розриви. Для своєчасного забезпечення фінансовими ресурсами поточних видатків загального фонду, переважно, з метою виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ та фінансування інших захищених статей, протягом аналізованого періоду на покриття тимчасових касових розривів до районних у м. Донецьку бюджетів залучалися короткострокові безвідсоткові позички за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку загальним обсягом 60 723,9 тис. гривень. Обсяг залучених позичок протягом аналізованого періоду не перевищив 4,0% планових річних показників видаткової частини загального фонду на 2007 рік. Станом на 01.10.2007 р. короткотермінові позички, що залучалися, було погашено у повному обсязі.

З метою зменшення навантаження на бюджет Донецька міська рада продовжує у 2007 році здійснювати активні операції з тимчасово-вільними залишками бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківських установах. Станом на 01.10.2007 р. на депозит у банківських установах розміщено 95 300,0 тис. гривень, у тому числі 80 000,0 тис. гривень – тимчасово-вільні залишки загального фонду, 15 300,0 тис. гривень – кошти спеціального фонду. Протягом січня-вересня 2007 року Рівень покриття видатків на обслуговування боргу фінансовими доходами загального фонду становив 59,2% у січні-вересні 2007 року, проти 14,0% у 2006 році.

Перевищення обсягів поточних надходжень над обсягами поточних видатків як за загальним, так і за спеціальним фондами, у тому числі через часткове покриття витрат на обслуговування боргу фінансовими доходами, забезпечує позитивне сальдо поточного балансу бюджету, який спрямовується на покриття дефіциту капітального балансу бюджету. Загалом бюджет міста у січні-вересні 2007 році було виконано з профіцитом у частині загального та спеціального фондів.

Змінами, внесеними до міського бюджету та районних у м. Донецьку бюджетів протягом 9 місяців 2007 року, було передбачено збільшення видаткової частини бюджету та часткове використання на цю мету залишків, що склалися через високий рівень виконання планових показників доходної частини у 2006 році. За рахунок вільного залишку бюджетних коштів станом на 01.01.2007 р. за загальним фондом було збільшено видаткову частину на загальну суму 14 276,8 тис. гривень.

Внаслідок того, що за результатами 9 місяців 2007 року у зв'язку із значним перевищенням темпів зростання доходної частини бюджету міста над темпами зростання обсягу видаткової частини бюджет міста було виконано з профіцитом та відбулося збільшення обсягу залишків на рахунках місцевого бюджету, частину з яких

було розміщено на депозит. Таким чином, протягом січня-вересня 2007 року ліквідність бюджету міста зростає та знаходиться на високому рівні.

За загальним фондом станом на 01.10.2007 р. залишки бюджетних коштів із врахуванням коштів, розміщених на депозит, становлять 13,2% фактичного обсягу видаткової частини загального фонду бюджету міста за січень-вересень 2007 року. Станом на 01.10.2007 р. залишки за спеціальним фондом на бюджетних рахунках із врахуванням коштів, розміщених на депозит, дорівнюють 12,4% фактичного обсягу видаткової частини спеціального фонду бюджету міста за січень-вересень 2007 року.

## **Виконання доходної частини бюджету міста**

Доходна частина бюджету міста Донецька на 2007 рік (без урахування внутрішніх трансфертів та коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) затверджена у сумі 1 593 256,8 тис. гривень, що на 7,5% перевищує показники виконання бюджету у 2006 році. Протягом січня-вересня 2007 року планові показники доходної частини бюджету міста на 2007 рік були уточнені, а саме враховуючи динаміку надходжень до бюджету міста, було збільшено планові показники за загальним фондом на 17,1% та на 24,3% за спеціальним фондом. Протягом січня-вересня 2007 року до доходної частини бюджету міста надійшло (без врахування внутрішніх трансфертів та коштів, що передаються із однієї частини бюджету в іншу) понад 1 390,4 млн. гривень, що на 84,0% більше, ніж обсяг надходжень у відповідному періоді 2006 року.

Основним джерелом формування доходної бази бюджету м. Донецька є податкові надходження, питома вага яких в обсязі доходної частини без врахування коштів, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку, зважаючи на значні темпи зростання податку з доходів фізичних осіб за результатами виконання бюджету міста в січні-вересні 2007 року, збільшилась до 67,0%, проти 57,5% у 2006 році. Зміни у структурі доходної частини бюджету у січні-вересні 2007 року характеризуються також зменшенням обсягу та, відповідно, питомої ваги надходжень трансфертів у доходній частині бюджету міста.

Загалом план на 2007 рік за доходами загального фонду без врахування трансфертів у січні-вересні 2007 року було виконано на 81,9%, у тому числі за доходами, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, на 82,3%, за власними доходами – на 79,7%. Високі показники виконання річного плану за доходами, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, зумовлені, передусім, високими показниками виконання плану за надходженням податку з доходів фізичних осіб, який залишається основним джерелом надходжень до загального фонду бюджету міста (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів становить близько 80% в аналізованому періоді). Зростання показників надходжень податку з доходів фізичних осіб у січні-вересні 2007 році, проти фактичного виконання у відповідному періоді 2006 року, становило 165,8%, виконання річного плану – 82,5%.

Близько 70% обсягу доходів бюджету міста, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, формує плата за землю. Приріст надходжень плати за землю у січні-вересні 2007 року до відповідного показника у січні-вересні 2006 року

становив 20,6%, а річний план за вказаним джерелом доходної частини бюджету за результатами 9 місяців 2007 року було виконано на 79,0%. Щорічне зростання протягом аналізованого періоду обсягів надходжень за платою за землю забезпечено збільшенням надходжень орендної плати через перехід підприємств на орендні відносини.

Протягом січня-вересня 2007 року до спеціального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) надійшло 160 557,8 тис. гривень, що становить 95,1% показників річного уточненого плану. Доходна частина спеціального фонду бюджету міста (без врахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету) формується, передусім, доходами бюджету розвитку (понад ½ доходів спеціального фонду бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду).

Виконання планових річних показників надходжень до бюджету розвитку у січні-вересні 2007 року становило 92,8% та було забезпечено перевиконанням річного плану за надходженням коштів від приватизації майна внаслідок приватизації великих об'єктів та продажу незапланованих об'єктів, тоді як від продажу земельних ділянок кошти надійшли в обсязі 66,3% планових річних показників. Високий рівень виконання річного плану спостерігається і за іншими платежами до спеціального фонду бюджету міста (надходження до цільових фондів, податок з власників транспортних засобів, надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, збір за забруднення навколишнього природного середовища).

## **Виконання видаткової частини бюджету міста**

Видаткову частину бюджету міста на 2007 рік без урахування коштів, що передаються із загального фонду до спеціального було затверджено з урахуванням змін в обсязі 1 749,2 млн. гривень, що становить 114,6% показників фактичного виконання зазначеного показника у 2006 році. У 2007 році передбачається зростання обсягу видатків бюджету міста на фінансування основних галузей бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), що зумовлено запланованим зростанням заробітної плати працівників бюджетної сфери внаслідок збільшення розміру мінімальної заробітної плати та запровадженням з 01.06.2007 р. II етапу введення Єдиної тарифної сітки.

У січні-вересні 2007 року з бюджету міста було проведено видатків (без врахування коштів, що передаються до бюджету розвитку) обсягом 71,4% планових річних показників. У тому числі видаткова частина загального фонду виконана на 71,0%, спеціального – на 73,6%. При цьому, достатньо високий рівень виконання річного плану спостерігається галузями бюджетної сфери, що зумовлено великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією протягом січня-вересня 2007 року характеризується зниженням питомої ваги поточних видатків, у загальному обсязі видаткової частини загального фонду бюджету міста, тоді як питома

вага захищених видатків залишилася майже на рівні 2006 року. Зменшення обсягу поточних видатків відбулося за напрямом «Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» та було пов'язано із зменшенням, порівняно із 2006 роком, надходжень цільових трансфертів, зокрема, на погашення заборгованості минулих років, що склалася у сфері житлово-комунального господарства.

У 2007 році, як і в попередніх бюджетних періодах, місто передає кошти до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, що розраховане Міністерством фінансів України. Обсяг коштів, які належать до перерахування до Державного бюджету у 2007 році, затверджений у сумі 149,8 тис. гривень, або 156,8% фактичного обсягу коштів, переданих до Державного бюджету у 2006 році. У січні-вересні 2007 року за цим напрямом з бюджету м. Донецька було перераховано кошти в обсязі 75,0% річних планових показників.

## Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.10.2007 р. сума консолідованого боргу м. Донецька без урахування простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств складає 150 028,0 тис. гривень, з яких 95 000,0<sup>9</sup> тис. гривень – прямі боргові зобов'язання бюджету м. Донецька, у тому числі залучені шляхом випусків облігацій внутрішніх місцевих позик в 2005 році (на 45,0 млн. гривень) та 2006 році (на 50,0 млн. гривень). Виплати відсотків за прямими борговими зобов'язаннями Донецької міської ради здійснюються в повному обсязі та в строк.

Прогнозне пряме боргове навантаження бюджету міста Донецька станом на 01.10.2007 року, а саме співвідношення обсягу боргу станом на кінець бюджетного періоду до обсягу уточненого плану доходної частини бюджету міста на 2007 рік без врахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального фонду, становило 7,3%, тоді як фактичне пряме боргове навантаження бюджету міста<sup>10</sup> Донецька за результатами виконання бюджету у 2006 році становило 11,4%.

Місто планує також впровадити спільний з Європейським банком реконструкції та розвитку проект покращення муніципальної інфраструктури централізованого теплопостачання в м. Донецьку. На сьогодні вже укладено Угоду про підготовку кредитного фінансування в розмірі 28 млн. євро між Донецькою міською радою, Донецьким міським підприємством теплопостачання «Донецькісмьктепломережа» та Європейським банком реконструкції та розвитку. Таким чином, станом на 01.10.2007 р. зазначений проект перебуває у стадії розробки, та кошти кредитного фінансування ще не надходили.

<sup>9</sup> обсяг прямого боргу м. Донецька протягом січня-вересня 2007 року було зменшено з 115 000,0 тис. гривень до 95 000,0 тис. гривень внаслідок погашення 16 серпня 2007 року (відповідно до графіка та бюджетних призначень на цю мету, затверджених рішенням про бюджет м. Донецька на 2007 рік) випуску облігацій внутрішньої місцевої позики 2004 року обсягом 20 000,0 тис. гривень

<sup>10</sup> співвідношення обсягу боргу станом на кінець бюджетного періоду до обсягу фактичного виконання доходної частини бюджету міста за відповідний період без врахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального фонду



## Рейтингова історія м. Донецька

Місту Донецьку було вперше визначено довгостроковий кредитний рейтинг позичальника 06.05.2004 р. на інвестиційному рівні за національною рейтинговою шкалою – «uaBBB», прогноз рейтингу стабільний. За результатами оновлення за підсумками I півріччя 2004 року, 13.08.2004 р. рейтинг міста було підтверджено, прогноз змінено на позитивний.

Протягом 2004 року рейтинг м. Донецька підтверджувався та 31.03.2005 р. загальний кредитний рейтинг міста було підвищено до рівня «uaBBB+» за українською національною шкалою, прогноз стабільний. За результатами оновлення 27.06.2006 р. довгостроковий кредитний рейтинг м. Донецька було підвищено до рівня «uaA-», прогноз стабільний.

У 2006 році Донецька міська рада прийняла рішення щодо здійснення випуску облігацій внутрішньої місцевої позики у розмірі 50 000,0 тис. гривень та 10.08.2006 р. було визначено кредитний рейтинг цього випуску на рівні рейтингу позичальника, тобто «uaA-» зі стабільним прогнозом.

За результатами оновлення 21.08.2007 р. рейтинги м. Донецька та боргового зобов'язання Донецької міської ради обсягом 50 000,0 тис. гривень було підвищено до рівня «uaA», прогноз змінено на позитивний.

## **Висновок**

Зважаючи на результати проведеного аналізу, рейтингове агентство прийняло рішення про підвищення кредитного рейтингу боргового зобов'язання Донецької міської ради до рівня aaAA зі стабільним прогнозом.

**Генеральний директор**

*С. А. Дубко*

**Начальник відділу муніципальних рейтингів**

*О. В. Шубіна*

**Провідний фінансовий аналітик**

*О. К. Самойлова*



## **Додатки**

**Бюджет м. Донецька протягом 2003-2006 рр. та січня-вересня 2007 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. гривень**

ПОКАЗНИК	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Січень-вересень 2007 року
Податкові надходження	479 720,4	515 568,6	678 003,7	848 099,5	931 806,4
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	42 141,1	12 984,5	59 720,3	79 487,1	72 391,9
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	89 073,2	185 194,4	222 576,4	455 410,5	287 056,6
<b>Операційні надходження, всього</b>	<b>610 934,7</b>	<b>713 747,5</b>	<b>960 300,4</b>	<b>1 382 997,1</b>	<b>1 291 254,8</b>
Поточні видатки	284 729,7	363 331,1	482 769,9	630 405,9	557 795,0
Субсидії та поточні трансферти	252 520,0	249 271,8	372 995,5	635 358,6	432 700,9
<b>Операційні видатки, всього</b>	<b>537 249,7</b>	<b>612 602,9</b>	<b>855 765,4</b>	<b>1 265 764,5</b>	<b>990 496,0</b>
<b>Операційний баланс</b>	<b>73 685,0</b>	<b>101 144,6</b>	<b>104 535,0</b>	<b>117 232,6</b>	<b>300 758,8</b>
Фінансовий дохід	1 585,9	1 916,9	1 047,6	1 429,3	6 320,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	11,3	722,7	4 146,1	9 590,2	10 536,8
<b>Фінансовий баланс</b>	<b>1 574,6</b>	<b>1 194,2</b>	<b>-3 098,5</b>	<b>-8 160,8</b>	<b>-4 216,8</b>
<b>Поточний баланс</b>	<b>75 259,6</b>	<b>102 338,8</b>	<b>101 436,5</b>	<b>109 071,8</b>	<b>296 542,0</b>
Капітальні надходження	17 133,9	25 332,4	34 435,1	81 773,3	82 729,5
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	8 734,1	22 937,9	4 437,3	15 755,6	92 791,3
<b>Капітальні надходження, всього</b>	<b>25 868,0</b>	<b>48 270,3</b>	<b>38 872,4</b>	<b>97 528,9</b>	<b>175 520,9</b>
Капітальні видатки	26 217,1	115 168,8	63 152,1	84 512,8	68 048,8
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	50 744,7	45 556,2	111 435,9	164 896,5	178 327,6
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	7 259,3	19 991,9	1 780,0	7 110,8	82 693,8
<b>Капітальні видатки, всього</b>	<b>84 221,1</b>	<b>180 716,9</b>	<b>176 368,0</b>	<b>256 520,1</b>	<b>329 070,1</b>
Капітальний баланс	-58 353,1	-132 446,6	-137 495,6	-158 991,2	-153 549,2
Баланс після капітальних видатків	16 906,5	-30 107,8	-36 059,1	-49 919,4	142 992,8
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	1 440,0	1 440,0	1 439,7	1 500,3	2 305,9
<b>Профіцит/дефіцит</b>	<b>15 466,5</b>	<b>-31 547,8</b>	<b>-37 498,8</b>	<b>-51 419,7</b>	<b>140 686,9</b>
<b>Фінансування</b>	<b>-15 466,5</b>	<b>31 547,8</b>	<b>37 498,8</b>	<b>51 419,6</b>	<b>-140 687,0</b>
<b>БАЛАНС</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,0</b>

Джерело: Фінансове управління Донецької міської ради

## Фінансування бюджету м. Донецьк протягом 2003-2006 рр. та січня-вересня 2007 року, тис. гривень

ПОКАЗНИК	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	Січень-вересень 2007 року
<b>Профіцит/дефіцит</b>	<b>15 466,5</b>	<b>-31 547,8</b>	<b>-37 498,8</b>	<b>-51 419,7</b>	<b>140 686,9</b>
<b>Фінансування</b>	<b>-15 466,5</b>	<b>31 547,8</b>	<b>37 498,8</b>	<b>51 419,6</b>	<b>-140 687,0</b>
<b>Зміни залишків</b>	<b>-5 266,9</b>	<b>6 057,6</b>	<b>-11 991,7</b>	<b>17 420,5</b>	<b>-41 360,7</b>
Залишок на початок року	33 091,6	38 358,5	32 300,9	44 292,6	26 872,1
Залишок на кінець року	38 358,5	32 300,9	44 292,6	26 872,1	68 232,8
<b>Фінансування за рахунок казначейського рахунку</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
Залучення	0,0	0,0	0,0	26 435,3	60 723,9
Погашення	0,0	0,0	0,0	26 435,3	60 723,9
<b>Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю</b>	<b>-10 000,0</b>	<b>5 500,0</b>	<b>4 500,0</b>	<b>-16 000,0</b>	<b>-79 300,0</b>
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	15 500,0	23 500,0	39 000,0	30 700,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	10 000,0	10 000,0	19 000,0	55 000,0	110 000,0
<b>Фінансування за борговими операціями</b>	<b>0,0</b>	<b>20 000,0</b>	<b>45 000,0</b>	<b>50 000,0</b>	<b>-20 000,0</b>
Запозичення	0,0	20 000,0	45 000,0	50 000,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	20 000,0
<b>Інші розрахунки</b>	<b>-199,6</b>	<b>-9,8</b>	<b>-9,5</b>	<b>-0,9</b>	<b>-26,3</b>
<b>БАЛАНС</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,0</b>

Джерело: Фінансове управління Донецької міської ради